

Список використаних джерел

1. Мідзяновська В. Прецедент, як джерело права в англосаксонській правовій системі. URL: <https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/13891/1/Прецедент%20як%20джерело%20права%20в%20англосаксонській%20правовій%20системі.pdf>.
2. Дашковська О. Р., Максимов С. І., Лемак В. В. Порівняльне правознавство : підручник / ред. О. Петришин. Харків : Право, 2012. 272 с.
3. Вербицький Д. Теоретико-правові аспекти формування прецедентного права. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2019. С. 12–15. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2019-4/1>.
4. Бондаренко Є. Особливості прецедентного права США. *Часопис Київського університету права*. 2011. № 4. С. 64-67.
5. Флоря А., Лісна І. Судовий прецедент у правовій системі США. *Право та державне управління*. 2017. Т. 1, № 4 (29). С. 33-37.
6. Малишев Б. Судовий прецедент у правовій системі Англії : монографія. Київ : Праксіс, 2008. 344 с.

Голубик В.
студентка юридичного факультету
Західноукраїнського
національного університету.
Науковий керівник: к.ю.н. доцент кафедри
міжнародного права та міграційної політики ЗУНУ
Саванець Л. М.

УНІФІКАЦІЯ КОЛІЗІЙНИХ НОРМ У СФЕРІ СПАДКОВОГО ПРАВА

Міжнародні договори у спадкових відносинах міжнародного приватного права є впливаючим критерієм правового регулювання. Щоб матеріальні і колізійні норми держав у сфері спадкування усунули розбіжностей то і надалі міжнародні договори є ефективним способом уніфікації норм у цій сфері. Міжнародне приватне право входить до складу національної правової системи і визначає набір правил, які регулюють приватні відносини з іноземним елементом.

Головним нормативно-правовим актом законодавства України, що регулює міжнародні приватні відносини є закон України «Про міжнародне приватне право» від 23.06.2005 р.[1]. Цей закон запроваджує упорядкування процесу приватноправових відносин, та пов'язаний з одним або кількома правопорядками через свої елементи. Утворення норм які за своїм характером є міжнародними зазначають процес уніфікації .Тому, норми національного законодавства правових систем двох або більше замінюються на нові матеріально- правові норми , які використовуються у судах в різних державах незалежно від того чи брали вони участь у створенні нових норм чи ні.

Завдання колізійних норм це визначити, яке право держави використовуватиметься в приватно-правових відносинах з іноземним елементом. В іноземних державах, а саме у сфері спадкування, колізійні норми будуть відрізнятися або вони будуть відсутні, і тому на міжнародному

рівні необхідно застосовувати уніфікацію таких норм. Якщо говорити про спадкові відносини які є пов'язані з іноземним елементом, вони є складні по своїй структурі, адже існує взаємопов'язаність з правопорядком із державами і через це можуть виникнути проблеми між правовим регулюванням .

Уніфікація колізійних норм у сфері спадкового права стала актуальною в кінці XIX - на початку XX століття. Перші спроби регулювання цієї проблеми відбулися на Гаазькій конференції 1900 року. Основний принцип цієї конвенції полягав у єдності спадкування на основі законодавства країни спадкодавця і застосовувався до рухомого та нерухомого майна. Навіть якщо конвенція не набрала чинності, сам факт розгляду цього питання свідчить про його важливість і складність уніфікації колізійних норм. Варто зауважити, що пізніші спроби в цьому напрямку були більш успішними, що свідчить про прогрес у регулюванні цієї сфери.

Завдання уніфікації законодавства щодо спадкування можуть вирішуватися на рівнях міжнародному та національному. У міжнародному контексті це часто відбувається через укладання міжнародних договорів, особливо тих, що стосуються правової допомоги. Однак уніфікація таких норм не обов'язково виникає лише внаслідок міжнародних договорів. Часто її визначає "взаємовплив правових систем", який відповідає сучасним чи перспективним потребам. Крім того, міжнародні організації також можуть розробляти моделі правових актів та рекомендацій з міжнародного приватного права у цій сфері.

Україна укладає різноманітні міжнародні договори у формі двосторонніх, регіональних та універсальних актів. Двосторонні угоди є особливо типовими, оскільки вони містять колізійні норми міжнародного права, що в основному впливають з минулих угод СРСР та продовжуються Україною. Такі угоди, наприклад з Албанією, Болгарією, КНР, Польщею, Монголією, Естонією, Грузією тощо, часто встановлюють національний режим для спадкоємства іноземцями, використовують закон громадянства для визначення спадкового статусу та інші особливості, що регулюють спадкову масу.

Отже, хоча двосторонні договори, завдяки своїй широкій участі, сприяли узгодженню колізійних питань спадкування між різними країнами, вони фактично не вводили нові колізійні норми, а лише закріплювали вже існуючі в законодавстві декількох країн. Важливу роль у цьому процесі відігравала тотожність договорів, що спрощувало включення основних колізійних принципів без розбіжностей міжнародного законодавства з внутрішнім.

Регіональна уніфікація - це процес узгодження правових норм, який відбувається серед обмеженого кола країн, таких як держави, що мають спільну географічну область або об'єднані в інтеграційні утворення.

Один з прикладів регіональної уніфікації - Мінська конвенція «Про правову допомогу і правові відносини в цивільних, сімейних, кримінальних справах» від 1993 року.[3] Ця конвенція в основному повторює основні засади двосторонніх договорів про спадкування, за винятком пункту, що вимагає прив'язку спадкового статусу до постійного місця проживання. Наприклад, вона встановлює, що заповідальна здатність особи визначається законом країни, де вона проживала на момент смерті, а форма заповіту повинна відповідати законодавству цієї країни.

Універсальна уніфікація орієнтована на всі держави, тому міжнародні

договори, які уособлюють цю уніфікацію, доступні для участі всіх. Наприклад, до таких конвенцій відносяться:

1. Гаазька конвенція « Про міжнародне управління спадкового майна» 2 жовтня 1973 р.[3]. В цьому документі зазначається повноваження, загальні принципи управління рухомого майна, яке буде входити до сфери спадкування. Також регулюються питання про право якої держави зазначає про місце проживання спадкоємця пов'язані із видачою даного документа як міжнародне посвідчення адміністратора спадщини.

2. Вашингтонська конвенція від 26 жовтня 1973р.[3]. В ній містяться уніфіковані закони про міжнародний заповіт ,адже інші конвенції мають в собі уніфіковані колізійні норми, що стосуються спадкування. В даному документі зазначається у спадковому праві уніфікації матеріальних норм.

3. Гаазька конвенція від 5 жовтня 1961р.[3]. Саме в цій конвенції вказано великий вибір колізійних прив'язок, а також зазначено форми спадкових розпоряджень. Наприклад ,якщо форми будуть відповідати внутрішньому законодавству держави то заповіт тоді буде дійсний стосовно тієї форми.

Отже, у сфері міжнародного спадкування, уніфікація колізійних норм застосовується через укладення міжнародних договорів, а завершення відбувається запровадження таких норм у внутрішнє законодавство країн. Наразі в спадковому праві відбувається уніфікація переважно на регіональному та двосторонньому рівні.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про міжнародне приватне право» від 23 грудня 2022 року. Відомості Верховної Ради України. –2022.

2. Михайлів М.О. Уніфікація колізійних норм у сфері спадкових відносин.Часопис Київського університету права. 2019. № 2. С. 131-137.

3. Міжнародне приватне право : підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл. за ред. проф. В. П. Жушмана та доц. І. А. Шуміло. Х. : Право, 2011.320 с.

Дуркало А.

студентка юридичного факультету

Західноукраїнського національного

університету

*Науковий керівник: к.ю.н., доцент кафедри
теорії права та конституціоналізму ЗУНУ,*

суддя у відставці

Бабкова Т. В.

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ МІЖНАРОДНО – ПРАВОВОГО ДОСВІДУ В НАЦІОНАЛЬНІ АКТИ РЕГУЛЮВАННЯ ЮРИДИЧНОЇ ЕТИКИ

Юридична етика є невід'ємною складовою для функціонування будь – якого юриста. В момент коли міжнародні глобалізація набуває все більшого юридично значущого фактору, юридична етика не залишається в стороні і імплементація міжнародно – правового досвіду в національні акти